

Vedlegg 6

Vurdering av tiltaket i henhold til Instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen)

Bakgrunn

Instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen) gjelder for utarbeidelse av beslutningsgrunnlag for statlige tiltak som utføres i statlige forvaltningsorganer, jf. kap. 1 pkt. 1-2. I følge kap. 1 pkt. 1-3 skal det forvaltningsorganet som har ansvar for utredningsarbeidet, påse at bestemmelsene i instruksen blir fulgt.

En utredning skal i følge kap. 2 pkt. 2-1 besvare følgende spørsmål:

1. Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?
2. Hvilke tiltak er relevante?
3. Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?
4. Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt?
5. Hvilket tiltak anbefales, og hvorfor?
6. Hva er forutsetningene for en vellykket gjennomføring?

Utredningen skal omfatte virkninger for enkeltpersoner, privat og offentlig næringsvirksomhet, statlig, fylkeskommunal og kommunal forvaltning og andre berørte, jf. kap. 2 pkt. 2-1.

Det er i dag en etablert praksis at Miljødirektoratet svarer ut de seks spørsmålene når de sender tilrådninger til Klima- og miljødepartementet (KLD) om for eksempel opprettelse av nye verneområder eller endringer i eksisterende verneforskrifter. Hovedpoenget er at de seks spørsmålene besvares før avgjørelse fattes.

Det er en tett sammenheng mellom gjennomføring av en verneprosess og utredningsinstruksens krav. En rekke av de forhold som Vardø kommune trekker frem er dermed dekket opp av den verneprosessen som gjennomføres. Det gjelder for eksempel kunnskapsinnhenting, utredning av tiltak, involvering av aktører og virkninger for enkeltpersoner, næringsvirksomhet eller kommunal forvaltning.

Statsforvalterens vurdering

I det følgende vil Statsforvalteren svare ut spørsmålene i instruksens kap. 2 pkt. 2-1:

Spørsmål 1: Hva er problemet, og hva vil vi oppnå?

Problemet

Antall besøkende til Hornøya og Reinøya NR har økt de siste årene. Dette skyldes blant annet ulike TV-produksjoner, omtale av reservatet i media, sosiale media m.v.

Besøkende til Hornøya blir i all hovedsak satt i land på vestsiden av Hornøya (flytebrygga). Herfra kan de bevege seg ca. 375 meter nordover eller sørover til Landingen og videre opp til Vardø fyr. Det er spesielt ferdsel langs stien mellom flytebrygga/fugletitterskjulet og landingen samt fjellskråningene opp mot fuglefjellet på vestsiden av Hornøya som har ført til økt forstyrrelse av sjøfuglene. Forstyrrelse på sjøfugl gjennom turisme er dokumentert i NINA Rapport 1528 (Reiertsen, T.K., Erikstad, K.E., Barrett, R.T., Lorentsen S.-H. & Holmøy, M.J. 2018. Effekstudie av turisme på sjøfugl. Hvordan påvirker ferdsel hekkende sjøfugl på Hornøya? NINA Rapport 1528. Norsk institutt for Naturforskning).

Resultatene fra NINA Rapport 1528 viste at forstyrrelser fra ferdsel hadde en betydelig negativ effekt på hekkesuksessen hos lomvi og toppskarv. Tilsvarende effekter ble ikke funnet hos krykkje, men det var en svak trend mot lavere hekkesuksess også hos denne arten. Funnene i studiet tyder i følge NINA på at ferdselen, i det omfang som den har i dag, ikke bør fortsette. Det er viktig for fremtiden å gjøre avbøtende eller tilretteleggende tiltak for å redusere graden av forstyrrelser på sjøfugl fra ferdsel på Hornøya.

En del av de besøkende har også forstyrret sjøfugl som holder til i skråningene opp mot fuglefjellet på vestsiden av Hornøya. I tillegg har båttrafikk, snorkling, fiske, mating av fugl (lodde) m.v. pågått i sjøområdene innenfor reservatgrensene, aktiviteter som etter Statsforvalterens vurdering forstyrrer- og påvirker sjøfuglbestandene i området, jf. nml. §§ 9 om føre-var-prinsippet og 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning.

Statsforvalteren er godt kjent på Hornøya, gjennom blant annet befaringer til området i ulike deler av året, kontakt med forskere fra NINA samt Statens naturoppsyn (SNO). På bakgrunn av vår kunnskap om fuglelivet på Hornøya, så mener vi at ferdselen på stien mellom flytebrygga/fugletitterskjulet og Landingen forstyrrer sjøfuglene og legger beslag på områder som kunne ha blitt tatt i bruk av sjøfuglene i større grad enn hva som er tilfelle i dag. Statsforvalteren regner også med at det foregår en del ulovlig ferdsel langs den nevnte strekningen ved at besøkende beveger seg for høyt opp i fjellsidene der det er tettere ansamlinger av sjøfugl.

Hva vil vi oppnå

1) Ferdsel på land

Etter gjeldende forskrift er ferdsel på land forbudt i tiden fra og med 1. mars til og med 15. august, jf. pkt. IV nr. 5. Unntak fra dette forbudet er ferdsel på vestsiden av Hornøya, på sti/område mellom vestsiden av Hornøya og Landingen samt fra Landingen opp til fyret og et område rundt fyret.

De første turistene kommer til Hornøya og Reinøya naturreservat allerede i februar – mars. For å unngå at sjøfuglene skal bli forstyrret tidlig på året, vil Statsforvalteren foreslå å utvide ferdselsforbudet til å gjelde fra og med 15. februar. Utover i august begynner det å bli færre sjøfugler i reservatet, men det er likevel viktig å beskytte de få sjøfuglene som er til stede mot forstyrrelse også sent på året, jf. nml. §§ 9 om føre-var-prinsippet og 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Derfor foreslås det å utvide ferdselsforbudet til å gjelde til og med 31. august på land.

Statsforvalteren foreslår også å endre ferdselsreglene på land slik at det ikke lenger blir mulig å ferdes i området mellom flytebrygge/fugletitterskjul og Landingen i hekkeperioden. Endringen vil etter Statsforvalterens vurdering føre til mindre forstyrrelse av sjøfugl, og forhåpentligvis til at mer areal blir tilgjengelig og benyttet av sjøfugl.

Det eneste området på vestsiden av Hornøya hvor det vil være tillatt å ferdes hele året vil være i området rundt fugletitterskjulet/flytebrygga. Det er i høringsforslaget foreslått at dette området skal være ca. 70 meter langt og 20 – 30 bredt. På bakgrunn av høringsuttalelser har Statsforvalteren kommet frem til at det kan være gode grunner til å utvide dette området nordover slik at det strekker seg ca. 100 meter nord for fugletitterskjulet. Dette vil etter Statsforvalterens vurdering kunne føre til mindre slitasje på grunn/vegetasjon, bedre opplevelse for de besøkende og kanskje også til større respekt for ferdselsreglene.

Det er forholdsvis få sjøfugl i området nord- og sør for fugletitterskjulet, og ferdsel i dette området vil etter Statsforvalterens vurdering ikke få store konsekvenser for fuglelivet. Ferdsel i bakkene/skråningene opp mot fuglefjellet og i strandområdene like nord- og sør for fugletitterskjulet vil derimot ikke være tillatt. Begrunnelsen for dette er at toppskarv, lunde, lomvi m.fl. holder til i fjellskråningene, og at fjærområdene like ved fugletitterskjulet i stor grad benyttes av toppskarv.

2) Fiske med garn og kilenot

Etter gjeldende verneforskrift pkt. IV nr. 4 er det forbud mot fiske med garn og kilenot fra og med 1. april til og med 31. august. Statsforvalteren foreslår at dette forbudet skal gjelde fra og med 15. februar til og med 30. september.

Sjøfuglene benytter sjøområdene i reservatet fra tidlig om våren til sent på høsten. Sjøområdene hvor fiske med garn og kilenot kan foregå er svært begrenset, og siden både alke, toppskarv, lomvi og lunde dykker etter mat, vil fiske med garn og kilenot i de begrensede sjøområdene kunne medføre stor skade på sjøfugl.

Forskriftsendringen vil medføre at forbudet mot fiske med garn og kilenot utvides til å gjelde fra tidlig på vinteren til langt ut på høsten. Dette er viktig fordi sjøfuglene ankommer reservatet allerede i februar/mars, og forlater området først i august/september, jf. nml. §§ 9 føre-var-prinsippet og 10 økosystemtilnærming og samlet belastning.

3) Ferdseil på sjøen

Etter gjeldende verneforskrift er det i prinsippet ingen begrensninger på ferdsel i sjøen. Statsforvalteren foreslår at det skal være ferdselsforbud på sjøen fra og med 15. februar til og med 31. august, jf. verneforskriftens forslag pkt. IV nr. 6. Dette omfatter ferdsel med båt, kajakk og lignende farkoster, samt aktiviteter som kiting, brettseiling, dykking, snorkling og lignende. I tillegg foreslås det å forby bruk av vannskuter.

Forbudet mot disse tiltakene og aktivitetene ønskes gjennomført for å redusere/ unngå aktiviteter som kan forstyrre- og være til skade for fuglelivet. Det åpnes imidlertid opp for nødvendig ferdsel innenfor fastsatte soner til flytebrygga på vestsiden av Hornøya og til Landingen. Dette blir blant annet gjort for at det fortsatt skal være mulig å sette i land besøkende ved de to ilandstigningsstedene, i forbindelse med vedlikehold av bygninger og anlegg på Hornøya m.v.

Forbud mot ferdsel på sjøen kan medføre begrensninger i lovlig fiske. Fiskeridirektoratet har blant annet i møte med Statsforvalteren den 25. januar 2021 meddelt at begrensningene i ferdsel på sjøen kan føre til at det ikke lenger blir mulig å fiske med teiner etter kongekrabbe, eventuelt benytte samleiteiner for den samme arten, i de begrensede og til dels beskyttede sjøområdene i reservatet.

I e-post fra Fiskeridirektoratet den 8. februar 2021 kunne de opplyse at det hadde vært fire fiskefartøy innom sjøområdet som omfattes av vern i juni 2020, noe som i følge dem er et typisk antall for en sommermåned. At fiskebåtene har vært innom verneområdet, betyr imidlertid ikke at det har foregått fiske. Fiskeridirektoratet konkluderer med at det verna sjøområdet benyttes av fiskefartøy, men at området likevel har liten betydning for fiske.

På bakgrunn av høringsuttalelse fra Fiskeridirektoratet, møter med- og tilbake-meldinger fra Fiskeridirektoratet, kan ikke Statsforvalteren se at det er vektige grunner til å gjøre endringer i forslaget om ferdselsforbud på sjøen etter pkt. IV nr. 6 og innskrenkninger i fiske med garn og kilenot etter pkt. IV nr. 4.

4) Tilsyn med gammene på Reinøya

I Hornøya og Reinøya NR finnes det bygningsmasse som krever tilsyn og vedlikehold. Med unntak av fugletitterskjulet og utedoen på vestsiden av Hornøya, ligger de fleste tiltakene i området fra Landingen og opp til Vardø fyr. Siden det er tillatt med ferdsel i disse områdene hele året, vil tilsyn og vedlikehold av tiltakene kunne gjennomføres hele året uten at det må foreligge tillatelse/dispensasjon fra forvaltningsmyndigheten, jf. gjeldende verneforskrift pkt. IV nr. 5 og pkt. V nr. 4.

På Reinøya (ved Gambukta) står det to gammer som er fredet etter kulturminneloven, og det er etablert brønn og utedo. Forsvarsbygg har satt i gang et omfattende restaureringsarbeide for å sette gammene i stand, og det tas sikte på at gammene skal være ferdig restaurert i løpet av sommeren/høsten 2021.

For at gammene i følge Forsvarsbygg skal kunne vedlikeholdes på en tilfredsstillende måte, er det nødvendig med tilsyn og å kunne fyre opp (vedovn) i gammene jevnlig for å bli kvitt fuktig luft. Dermed kan en unngå at den fuktige luften skader trekonstruksjonene som gammene delvis er bygd opp av. Siden det foreslås ferdselsforbud på land fra og med 15. februar til og med 31. august, jf. forslagets pkt. IV nr. 5, vil det i sommerhalvåret være begrensede muligheter til å føre tilsyn med/fyre opp i gammene.

Forsvaret er dermed avhengig av dispensasjon etter nml. § 48 for å kunne føre tilsyn- og fyre opp i gammene i tiden med ferdselsforbud (sommerhalvåret). Det kan legges til nytt pkt. V nr. 6 som gir Forsvaret mulighet til å besøke gammene på Reinøya uten søknad og når de måtte ønske det. En slik bestemmelse kan utformes slik: *Nødvendig tilsyn og jevnlig fyring av vedovn i gammene, for grunneier eller den grunneier tildeler rettighetene til. Ferdselen kan foregå på sti fra Gambukta og opp til gammene, og innenfor et avgrenset område rundt gammene.* Det er også mulig å legge denne bestemmelsen til eksisterende bestemmelse om vedlikehold under pkt. V nr. 4 eller til pkt. VI (spesifisert bestemmelse).

For at Forsvarsbygg/Vardøhus festning skal få samme muligheter til tilsyn og vedlikehold av bygningsmassen som for eksempel Kystverket har for sin bygningsmasse på Hornøya, foreslår Statsforvalteren at bestemmelsen om tilsyn og fyring i tilknytning til gammene på Reinøya legges til som nytt pkt. V nr. 6.

En begrenset ferdsel rundt gammene i forbindelse med tilsyn og fyring med vedovn, vil etter Statsforvalterens vurdering ikke føre til nevneverdig forstyrrelse av fuglelivet.

5) Molteplukking (hovedsakelig på Reinøya)

Det kan til tider være store mengder molte spesielt på Reinøya. Et utvidet ferdselsforbud som varer til og med 31. august, kan enkelte år føre til at moltene ikke kan høstes før de blir overmodne og råtner. For at det fortsatt skal bli mulig å høste moltene i tide, foreslår Statsforvalteren en spesifisert bestemmelse under pkt. VI nr. 3, slik: *Ferdsel i tiden fra og med 16. august til og med 31. august i forbindelse med sanking av molter*. En forutsetning for å gi tillatelse til molteplukking, må være at tiltaket ikke fører til negative konsekvenser for sjøfuglene som holder til i de aktuelle områdene for høsting av molter, jf. pkt. IV nr. 2 og V nr. 3 i forslag til ny forskrift.

Spørsmål 2: Hvilke tiltak er relevante

Statsforvalteren har gjennomført en rekke tiltak på Hornøya i forbindelse med at et stort antall turister besøker reservatet hvert år. Det er satt opp utedo og fugletitterskjul, områder med ferdselsforbud er markert med tau, stolper og skilt, på stien mellom fugletitterskjulet/flytebrygga og Landingen er det satt opp rekkverk, klopper og trapper. I løpet av 2021 tas det sikte på å sette opp ny trapp til utedoen, etablere gangbro/kloppe med rekkverk mellom flytebrygga og fugletitterskjulet samt etablere rekkverk på plattform ned mot sjøen like ved fugletitterskjulet.

Som flere høringsinstanser har påpekt, så er informasjonen i reservatet dårlig og merkingen er heller ikke tilfredsstillende. I forbindelse med det foreliggende forskriftsarbeidet, tar Statsforvalteren sikte på at det skal utarbeides og settes opp nye tavler-/informasjonsplakater på Hornøya, fortrinnsvis ved fugletitterskjulet, Landingen og Vardø fyr. Det tas også sikte på at merkingen skal bli bedre. Under forutsetning av at forskriften for reservatet endres, vil det også være behov for å revidere forvaltningsplanen- og besøksstrategien for verneområdet.

Dette betyr at vi i utgangspunktet legger opp til at det skal være enkel tilrettelegging på vestsiden av Hornøya, samt i området fra Landingen og opp til Vardø fyr. For å ivareta verneverdiene er det viktig å sikre tilstrekkelig informasjon om verneområdet, merke områdene med ferdselsforbud godt og etablere ulike fysiske tiltak for å ivareta de besøkende som kommer til Hornøya. Notat om besøksstrategi av 1. juni 2016 legger opp til ulike tiltak i- og utenfor reservatet. Endringer i forskriften vil føre til at en må vurdere om det skal gjøres endringer i denne strategien. I den forbindelse er det også aktuelt å revidere forvaltningsplanen for Hornøya og Reinøya NR av 18. september 2014.

Dersom en ser bort fra fysiske tiltak og revidering av besøksstrategien og forvaltningsplanen, foreslår Statsforvalteren flere endringer i verneforskriften for å ta bedre vare på verneverdiene. De viktigste endringene som foreslås, er at fiske med garn og kilenot skal være forbudt i tiden fra og med 15. februar til og med 30. september. Det er kjent at sjøfugl drukner som følge av at de fanges i garnredskaper. I forhold til dagens forskrift utvides forbudet med 6 uker om våren og 4 uker på høsten. Selv om Statsforvalteren ikke kjenner til at det foregår fiske med slike redskaper i dag, vil endringen medføre at det ikke lenger vil bli tillatt å fiske med garn og kilenot i den tiden da det er mye sjøfugl tilstede i reservatet.

Det foreslås også å innføre ferdselsforbud på sjøen fra og med 15. februar til og med 31. august, herunder ferdsel med båt, kajakk og lignende farkoster, kiting, brettseiling, dykking m.v. Endringene innføres først og fremst for å unngå at ulike aktiviteter skal føre til økt forstyrrelse- og eventuelt skader på sjøfugl. Skader på sjøfugl kan for eksempel tenkes å kunne oppstå i møte mellom sjøfugl og hurtiggående båter.

Tilsvarende som på sjøen, har Statsforvalteren foreslått å utvide ferdselsforbudet på land til å gjelde fra og med 15. februar til og med 31. august, dvs. henholdsvis 14. dager tidligere- og 14. dager senere enn i dagens forskrift. Det foreslås også å innskrenke ferdselen på vestsiden av Hornøya, noe som blant annet vil medføre at det ikke lenger vil være tillatt å bevege seg mellom vestsiden av Hornøya og Landingen. På samme måte som for ferdsel på sjøen, vil denne endringen føre til at det ikke vil være ferdsel på land i den første tiden etter ankomst til reservatet, i hekketiden samt på slutten av hekketiden da sjøfuglene begynner å forlate reservatet. Endringen vil føre til at sjøfuglene får mere ro i hekketiden, og at de kan ta i bruk områder hvor det tidligere har vært mye ferdsel.

I forbindelse med høringen av forskriften kom det også forslag om å etablere guide-/vertskapsordning på Hornøya. Statsforvalteren er i utgangspunktet positiv til etablering av guide-/vertskap på Hornøya som kan informere besøkende om natur- og kulturverdier, og om hvilke regler som gjelder for besøkende. Siden det både er krevende å etablere en slik ordning og Statsforvalteren ikke har midler til å engasjere guide-/vertskap på Hornøya, vil Statsforvalteren i denne omgang ikke gå nærmere inn på- eller foreslå at det skal etableres guide-/vertskapsordning for reservatet, jf. gjeldende verneforskrift pkt. IV nr. 8.

Spørsmål 3: Hvilke prinsipielle spørsmål reiser tiltakene?

Det har vært turisme på Hornøya i flere år. I de siste årene har turismen økt betydelig. Dette har ført til negative konsekvenser for sjøfugl, spesielt der ferdselen har pågått i- og svært nært opp til hekkeområdene.

I de årene det har vært ferdsel på stien mellom fugletitterskjulet/flytebrygga og Landingen, har det imidlertid vært både gode- og dårlige år (heksesuksess) for sjøfuglene. Dette betyr etter Statsforvalterens vurdering at ferdsel i seg selv ikke nødvendigvis har vært den eneste årsaken til dårlig heksesuksess/nedgang i sjøfuglbestandene.

Et viktig spørsmål som må reises, er hvilket omfang turismen på Hornøya skal ha i fremtiden og hvor denne turismen skal foregå. Statsforvalteren har foreslått en rekke endringer i forskriften for å redusere forstyrrelsen av sjøfuglene. Endringene innebærer forholdsvis store innskrenkninger i ferdsel på sjøen og på land. Om det i fremtiden skulle vise seg at endringene ikke er tilstrekkelige for å ivareta verneverdiene, må en vurdere om det må innføres nye tiltak og restriksjoner.

Et annet og viktig moment som har blitt synliggjort spesielt de siste 3 – 5 årene, er konsekvensene for sjøfugl grunnet predasjon fra havørn, kråke, ravn og svartbak. Det har fra enkelte høringsinstanser blitt foreslått å legge til rette for økt turisme som et ledd i å holde disse artene borte fra fuglefjellet. Siden ferdsel også forstyrrer sjøfuglene, kan ikke Statsforvalteren gå inn for å øke ferdselen på Hornøya som et virkemiddel for å holde predatorer borte fra fuglefjellet. Det er likevel ønskelig at problemstillinger rundt sjøfugl og predatorer som havørn, kråke m.fl. belyses bedre gjennom fremtidig forskning.

Spørsmål 4 og 5:

Hva er de positive og negative virkningene av tiltakene, hvor varige er de, og hvem blir berørt? Hvilke tiltak anbefales, og hvorfor?

Stenging av stien/området mellom flytebrygga/fugletitterskjulet og Landingen vil etter Statsforvalterens vurdering først og fremst være negativt for ferdselen mellom vestsiden av Hornøya og Landingen. I tillegg til at turismen rammes gjennom reduserte opplevelser, vil Hornøya Venner som har inngått en 10 – årig avtale med Kystverket om å leie ut rom på fyret, kunne oppleve utfordringer knyttet til transport av gjester til fyret på toppen av Hornøya. Dette kan føre til en nedgang i antall besøkende til Hornøya og Varanger-regionen. Hvor stor denne nedgangen blir, og eventuelt hvor varig den blir, er vanskelig å fastslå.

Det er i dag mulig å sette i land- og hente besøkende både ved flytebrygga på vestsiden av Hornøya og litt lengre øst ved Landingen. Siden det er nokså grunt ved Landingen, vil de største båtene som regel være avhengig av flo sjø og godt vær for at det skal være mulig å legge inntil bryggeanlegget der. De mindre båtene er ikke like avhengig av flo sjø, og kan under ellers gunstige værforhold sette i land besøkende også ved lavere vannstand. Det vil likevel være utfordrende å sette i land-/hente besøkende til avtalte tider ved Landingen.

Statsforvalteren er av den oppfatning at ilandstigning på vestsiden av Hornøya (flytebrygga) og vandring i området nedenfor fuglefjellet på vestsiden av Hornøya, fortsatt vil kunne gi de besøkende anledning til å oppleve den mektige naturen og det rike dyre- og fuglelivet på forholdsvis nært hold. Blant annet vil det være mulighet for å oppleve selarter som havert, og tusenvis av sjøfugl som holder til i sjøen i- og rundt reservatet.

Flere av høringsinstansene har påpekt at området hvor ferdsel på vestsiden av Hornøya kan foregå hele året er for lite og at det dermed ikke lenger vil være like attraktivt å besøke Hornøya som før. Statsforvalteren kan til dels være enig i at et område ved flytebrygga/fugletitterskjulet på ca. 70 meters lengde og 20 – 30 meters bredde, kan være i minste laget for å kunne gi besøkende en god opplevelse. Etter å ha vurdert størrelsen på området nærmere, har Statsforvalteren kommet frem til at det kan være hensiktsmessig å øke størrelsen på området for å unngå tette ansamlinger av mennesker, trengsel og større slitasje på grunn/vegetasjon. Statsforvalteren foreslår derfor at området på vestsiden av Hornøya hvor ferdsel skal være tillatt hele året utvides nordover, slik at det strekker seg ca. 100 meter nord for fugletitterskjulet.

Det kan bemerkes at det på flatene ned mot sjøen (fra området ved flytebrygga/fugletitterskjulet på vestsiden av Hornøya og nordover) kun hekker et fåtalls sjøfugl, først og fremst gråmåke og svartbak. En økning i størrelsen på området hvor ferdsel skal kunne pågå hele året vil etter Statsforvalterens vurdering få begrensede konsekvenser for sjøfugl.

På Reinøya står det to gammer som eies av Vardøhus Festning. Gammene som ble bygget på 1800-tallet og ble benyttet i forbindelse med blant annet sanking av måseegg og molteplukking, ble fredet etter kulturminneloven § 22 a) den 25. juli 2007. Gammene har de siste årene vært i så dårlig forfatning at de ikke lenger har vært egnet til overnatting. For å sette gammene i stand, ble et restaureringsarbeid påbegynt i 2020, med planlagt ferdigstilling i 2021.

Forsvarsbygg som står for selve restaureringsarbeidet, påpeker i sin høringsuttalelse, at jevnlig bruk av gammene er nødvendig for å kunne ivareta gammene på lang sikt. I dette ligger at det er nødvendig å fyre jevnlig med vedovn i gammene for å bli kvitt fuktig luft som kan være skadelig for trekonstruksjonene i gammene.

For å legge til rette for at det skal være mulig å føre tilsyn med gammene, herunder foreta jevnlig fyring med vedoven, foreslår Statsforvalteren nytt pkt. V nr. 6. Dette vil gi Forsvaret/Vardøhus festning gode muligheter til å holde gammene i god stand.

Det har vært tradisjon for å høste molter i Hornøya og Reinøya NR. Siden det legges opp til utvidet ferdselsforbud på land, kan høsting av molter ikke lenger foregå fra og med 16. august, men først fra 1. september. Statsforvalteren kjenner ikke eksakt til når moltene blir modne, da tidspunktet for modning er avhengig av værforhold det enkelte år. Statsforvalteren vil anta at det i områder hvor molteplukking er aktuelt, først og fremst hekker gråmåke og svartbak. Siden disse artene i store trekk er ferdig med hekkingen rundt 15. august, vil Statsforvalteren anta at molteplukking kan gjennomføres fra og med 16. august uten å komme i nevneverdig konflikt med verneverdiene.

Av hensyn til sjøfuglene i reservatet, ønsker Statsforvalteren ikke å endre høringsforslaget på dette punktet, dvs. tillate ferdsel på Reinøya fra og med 16. august for å legge til rette for molteplukking. Av samme grunn er det heller ikke aktuelt å åpne opp for å høste molter tidligere enn 16. august. For at det likevel skal være mulig å plukke molter i reservatet, foreslår Statsforvalteren i nytt pkt. VI nr. 4 at forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til plukking av molter i ferdselsforbudstiden, slik: *Ferdsel fra og med 16. august til og med 31. august i forbindelse med molteplukking.*

I forslag til pkt. IV nr. 6 legges det opp til at ferdsel på sjøen skal være forbudt fra og med 15. februar til og med 31. august. Ferdelsforbudet omfatter ferdsel med båt, kajakk og lignende farkoster, samt aktiviteter som kiting, brettseiling, dykking, snorkling og lignende. I tillegg foreslås det at bruk av vannskuter skal være forbudt. Bakgrunnen for at det foreslås forholdsvis store innskrenkninger i bruk av sjøområdene, er at de aktuelle sjøområdene er begrenset i størrelse, de benyttes i stor grad av sjøfuglene og at nevnte aktiviteter kan føre til betydelig forstyrrelse og til dels skade på sjøfuglene.

De foreslåtte forskriftsendringene vil føre til mindre forstyrrende aktiviteter i hekketiden, men de kan også føre til at en del virksomheter mister en del av kundegrunnlaget sitt. Det er vanskelig å forutsi med sikkerhet hvilke konsekvenser den foreslåtte forskriftsendringen vil få for næringslivet. Med de endringene som foreslås på bakgrunn av høring og møter med ulike aktører, mener Statsforvalteren at det fortsatt bør være mulig å tilby de besøkende et godt produkt.

En forskriftsendring varer frem til det eventuelt foretas nye mindre endringer. Siden verneforskriften er fra 1983, kan det på et tidspunkt bli aktuelt å revidere hele forskriften på nytt.

Spørsmål 6: Hva er forutsetningen for en vellykket gjennomføring?

Siden Hornøya og områdene rundt har vært et mye besøkt sted i mange år, og forvaltningsmyndigheten har lagt til rette for at besøkende skal få oppleve naturen og dyrelivet på nært hold, har Statsforvalteren lagt vekt på at de foreslåtte endringene i forskriften både skal ta hensyn til sjøfuglene og de besøkende. Det har fra Statsforvalterens side likevel vært viktigst å sørge for at sjøfuglene forstyrres mindre enn før, og forhåpentligvis til at det oppnås bedre hekkesuksess.

Siden forskriftsendringen legger opp til at arealet på vestsiden av Hornøya skal reduseres i utstrekning og stien mellom vestsiden av Hornøya og Landingen skal stenges, vil de besøkende kunne bevege seg over et betydelig mindre areal enn tidligere. For at de besøkende skal få forståelse for vernet og forholde seg til de bestemmelser som gjelder for reservatet, er det viktig med god informasjon om verneverdiene og tilstrekkelig merking på vestsiden av Hornøya, ved Landingen og fyret.

Statsforvalteren har som nevnt ovenfor først og fremst tatt hensyn til sjøfuglene ved revideringen av forskriften. Etter høringsrunden og digitale møter med høringsinstansene, har vi likevel prøvd å i møtekomme enkelte av innspillene. Vi har blant annet foreslått bestemmelser som tar sikte på at det skal være mulig å høste molter og foreta jevnlig fyring i gammene på Reinøya samt foreslått å utvide området for ferdsel på vestsiden av Hornøya.

Ved en forskriftsendring vil det også bli nødvendig å utarbeide nye informasjonsplakater som bør settes opp i de mest beferdete områdene av Hornøya. I den forbindelse vil det også være naturlig å revidere forvaltningsplanen og besøksstrategien for Hornøya og Reinøya NR, slik at planene blir oppdatert i forhold til gjeldende bestemmelser for reservatet.

På bakgrunn av de endringer som er foreslått etter at forslaget til ny forskrift har vært på høring, mener Statsforvalteren at vi har prøvd å imøtekomme høringsinstansenes tilbakemeldinger i så stor grad som mulig uten at det har gått nevneverdig utover verneverdiene. Dette vil etter Statsforvalteren vurdering kunne danne grunnlag for at Hornøya og områdene rundt fortsatt skal kunne være attraktiv å besøke og at næringsinteresser så langt det har vært mulig, skal få kunne utøve sine interesser i reservatet.

Statsforvalteren har hatt en tett dialog med aktører som Vardø kommune, Vardø Havn KF, reiselivsnæring, forskning m.v. For at Hornøya fortsatt skal være et godt sted å være for sjøfuglene og et attraktivt sted for turister, er det viktig at samarbeidet mellom Statsforvalteren som forvaltningsmyndighet og aktører med interesser knyttet til Hornøya og Reinøya naturreservat fortsetter.